

Zakup samochodu od leasingodawcy po zakończeniu umowy leasingu operacyjnego

Spółka zawarła umowę leasingu operacyjnego samochodu, wpłacając wszystkie przewidziane nią płatności, w tym m.in. kaucję gwarancyjną. Po zakończeniu czasu trwania umowy postanowiła dokonać wykupu tego samochodu. Na tę okoliczność otrzymała fakturę VAT w kwocie brutto 2.300 zł. Jak należy księgować ten dokument?

Z pytania wnioskujemy, że wskazana umowa leasingu została ukorzystającego zakwalifikowana zarówno z „podatkowego”, jak i z „bilansowego” punktu widzenia jako tzw. leasing operacyjny.

Istotą umowy leasingu operacyjnego jest to, że jej przedmiot (w naszym przypadku – samochód) pozostaje w ewidencji bilansowej leasingodawcy (finansującego); korzystający ujawnia zaś go w ewidencji pozabilansowej, a na jej podstawie w stanowiącej element sprawozdania finansowego informacji dodatkowej. Raty leasingowe przy leasingu operacyjnym oraz koszty eksploatacji obciążają korzystającego; odpisów amortyzacyjnych dokonuje natomiast finansujący.

Wykup samochodu w powyższej sytuacji należy księgować w sposób, jaki przyjęto w zakładowym planie kont (ZPK) dla operacji nabycia rzeczowych składników majątku trwałego o niskiej wartości początkowej. W zależności od przyjętych tamże rozwiązań, jednostka może zakwalifikować nabyty samochód do środków trwałych albo też jego zakup odnieść bezpośrednio w ciężar kosztów okresu (patrz art. 32 ust. 6 ustawy o rachunkowości).

Ponieważ cena nabycia samochodu nie przekracza kwoty 3.500 zł, z punktu widzenia przepisów prawa podatkowego spółka ma do wyboru trzy możliwości:

- zaliczyć nabyty samochód do środków trwałych i amortyzować go właściwą roczną stawką amortyzacji począwszy od miesiąca następującego po miesiącu, w którym wprowadzono go do ewidencji środków trwałych,
- zaliczyć nabyty samochód do środków trwałych i w miesiącu oddania go do użytkowania albo w miesiącu następnym dokonać jednorazowego odpisu umorzeniowego,
- nie uznawać samochodu za środek trwały, a w miesiącu oddania go do użytkowania zaliczyć jego nabycia do kosztów uzyskania przychodów.

Wartością początkową wykupionego samochodu będzie z podatkowego i bilansowego punktu widzenia cena należna zbywcy, zmniejszona o zawarty w tej cenie podlegający odliczeniu naliczony podatek VAT. Znamienne jest, że wykupowi podlega samochód będący już w posiadaniu jednostki i przez nią użytkowany, zatem raczej nie wystąpią tutaj inne

poza wskazanym składkowe ceny nabycia (już z tą chwilą jest on kompletny i zdalny do użytkowania). Operację tę można ująć za pośrednictwem konta 08 „Środki trwałe w budowie”.

Skoro jednostka wpłaciła tzw. kaucję gwarancyjną, to w jej księgach rachunkowych powinna być zarachowana należność od finansującego z tego tytułu. Zobowiązanie, jakie powstanie z tytułu wykupu samochodu, zostanie zapewne skompensowane z wierzycelnością z tytułu kaucji.

Zakładając, że spółce przysługuje prawo do odliczenia całego podatku naliczonego wynikającego z otrzymanej od finansującego faktury VAT, operację nabycia samochodu powinniśmy ująć następująco:

1) księgowanie faktury:

- Wn konto 30 „Rozliczenie zakupu” -- cena netto,
- Wn konto 22 „VAT naliczony i jego rozliczenie”.

- Ma konto 24 „Pozostałe rozrachunki” (w analityce: Firma leasingowa) wartość faktury brutto;

2) kwalifikacja nabytego składnika zgodnie z zasadami przyjętymi w ZPK:

a) jeśli samochód ma stanowić środek trwały, również wtedy, gdy będzie dokonany jednorazowy odpis umorzeniowy:

• dowód PK:

- Wn konto 08 „Środki trwałe w budowie”,
- Ma konto 30 „Rozliczenie zakupu”,

• dowód OT (formalne przyjęcie środka do użytkowania; w praktyce następuje to z chwilą nabycia, gdyż operacja dotyczy samochodu będącego już w posiadaniu jednostki i zapewne nieprzerwanie użytkowanego):

- Wn konto 01 „Środki trwałe”,

- Ma konto 08 „Środki trwałe w budowie”,

Jeśli środki trwałe nie wymagają dodatkowych nakładów przed wprowadzeniem do ewidencji to ich przyjęcie można księgować bezpośrednio na konto 01 (z pominięciem konta 08).

b) jeśli zgodnie z ZPK samochód zostaje uznany za tzw. niskocenny składnik majątku trwałego i jego cena nabycia będzie odniesiona jednorazowo w ciężar kosztów okresu:

- Wn konto 40 „Koszty według rodzaju” (w analityce: Zużycie materiałów),
- Ma konto 30 „Rozliczenie zakupu”

i równolegle:

- Wn konto zespołu 5 (w zależności, gdzie samochód będzie używany – koszty wydziałowe, koszty zarządu, koszty sprzedaży),

- Ma konto 49 „Rozliczenie kosztów”.

Pod datą nabycia samochodu należy usunąć go z ewidencji pozabilansowej, w której figurował jako przyjęty do użytkowania obcy składnik majątku rzeczowego.

Piotr Żak